

**OBRAZLOŽENJE IZMJENA I DOPUNA FINANCIJSKOG PLANA HŽ PUTNIČKOG PRIJEVOZA
ZA 2024. GODINU I PROJEKCIJA PLANA ZA 2025. I 2026. GODINU**

UVOD

Željeznički putnički prijevoz organizira se na 2.617 kilometara pruga, dnevno se pokreće oko 760 vlakova, a zbog izvođenja radova na pružnoj mreži i stanja infrastrukture vrlo su niske komercijalne brzine prometovanja vlakova. Kako bi se ublažio navedeni negativni utjecaj, Vlada Republike Hrvatske provodi pilot-projekte u svrhu poticanja i stvaranja navike korištenja javnoga željezničkog prijevoza, koji djelomično predstavljaju i kompenzacije za vrijeme radova na željezničkoj infrastrukturi.

Na temelju zaključaka Vlade Republike Hrvatske do 31.12.2024. nastavlja se provedba pilot-projekta besplatnoga javnog željezničkog prijevoza djece i učenika osnovnih i srednjih škola na području Republike Hrvatske i pilot-projekta povoljnijeg prijevoza redovnih studenata kojim se po jedinstvenoj cijeni mjesečne karte od 9,95 eura omogućava neograničeno korištenje željezničkog prijevoza.

Također, nastavlja se provođenje mjere besplatnog prijevoza za stanovnike pogođene potresom na području Sisačko-moslavačke županije te besplatan prijevoz ukrajinskih državljana na svim relacijama unutar Republike Hrvatske.

Nadalje, na temelju Zaključka Vlade Republike Hrvatske od 13. prosinca 2023. uveden je pilot-projekt besplatnoga željezničkog prijevoza umirovljenika i osoba starijih od 65 godina koji im omogućava neograničeno korištenje željezničkog prijevoza na području Republike Hrvatske. Pilot-projekt se provodi od 1. siječnja do 31. prosinca 2024. godine.

Remonti pruga nastavljaju se na značajnom dijelu pružne mreže HŽ-a, odnosno na relacijama Zagreb GK – Zagreb ZK, Karlovac – Kamanje, Novska – Sunja, Deanovec – Popovača, Križevci – Koprivnica, Donji Kraljevec – Kotoriba, Čakovec – Središće, Pitomača – Kloštar, Čačinci – Slatina, Slavonski Brod – Sibirj, Zagreb – Rijeka i Labin Dalmatinski – Kaštel Stari. Tijekom remonta uvode se usporene vožnje vlakova te zamjenski autobusni prijevoz koji znatno narušava kvalitetu i potražnju za uslugama prijevoza.

Uz to na temelju zaključka sa sastanka Središnjeg ureda za demografiju, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture i HŽ Putničkog prijevoza, radi osiguranja bolje prometne povezanosti i sprječavanja iseljavanja stanovništva iz ruralnih krajeva u novom voznom redu 2023./2024. uvedeni su brzi vlakovi na relacijama Zagreb – Požega, Zagreb – Sisak, Zagreb – Zabok, Zagreb – Duga Resa - i Zagreb – Križevci.

HŽ Putnički prijevoz je u razdoblju I-VI 2024. prevezao 11.442 tisuće putnika te je ostvareno 483,3 milijuna putničkih kilometara.

PRIHODI

	Plan za 2024.	Povećanje/ Smanjenje	Novi plan za 2024.	Indeks
PRIHODI POSLOVANJA	159.603.837	3.270.553	162.874.390	102,0
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	50.000	20.000	70.000	140,0
UKUPNI PRIHODI	159.653.837	3.290.553	162.944.390	102,1

Ukupni prihodi u Prijedlogu izmjena i dopuna Financijskog plana za 2024. godinu iznose 162.944.390 eura te su za 3.290.553 eura, odnosno 2,1% veći u odnosu na usvojeni plan.

Na stavci Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna došlo je do povećanja za 2.491.229 eura u odnosu na usvojeni plan. Na stavci Pomoći proračunu iz drugih proračuna i izvanproračunskim korisnicima došlo je do povećanja prihoda za 1.521.185 eura zbog povećanja prihoda po Ugovoru o javnim uslugama za usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prijevozu u Republici Hrvatskoj (PSO ugovor). Na povećanje stavke utjecao je izostali prihod na temelju provedbe pilot-projekta besplatnoga javnog željezničkog prijevoza djece i učenika osnovnih i srednjih škola na području Republike Hrvatske, provedbe besplatnog prijevoza za stanovnike s područja Sisačko-moslavačke županije te pilot-projekta povoljnijeg prijevoza redovnih studenata.

Početkom 2024. godine uveden je pilot-projekt besplatnog prijevoza umirovljenika i osoba starijih od 65 godina te su uvedeni dodatni vlakovi, a na naplatu dopijevaju potraživanja Ministarstva financija na temelju izdanog i protestiranoga državnog jamstva po kreditu HBOR broj: KO-25/13 za nabavu novih vlakova. Nadalje, uslijed izvođenja radova na pružnoj mreži uvode se zatvori pruga, smanjuju se brzine prometovanja vlakova za prijevoz putnika te se uvode usporene vožnje, što uzrokuje povećanje troškova eksploatacije i do 30 %.

Također, došlo je do promjena u planiranoj dinamici realizacije projekata koji se financiraju iz zajma Europske investicijske banke na način da je isplata avansa za nabavu 8 vlakova na alternativni pogon te punionica za baterijske vlakove prolongirano na prvi kvartal 2025. te je usklađena vrijednost dokumentacije za tehničko-logistički centar koja će biti isporučena do kraja 2024. godine.

Na stavci Pomoći temeljem prijenosa EU sredstava došlo je do povećanja prihoda za 970.044 eura zbog promjena u dinamici nabave novih vlakova. Prihodi od pruženih usluga planiraju se u iznosu 23.632.000 eura te su veći za 736.000 eura u odnosu na usvojeni plan temeljem povećanja vlastitih prihoda od unutarnjeg i međunarodnog prijevoza putnika, dok se prihodi od prodaje nefinancijske imovine planiraju u iznosu od 70.000 eura.

RASHODI

	Plan za 2024.	Povećanje/ Smanjenje	Novi plan za 2024.	Indeks
RASHODI POSLOVANJA	98.559.920	23.108.272	121.668.192	123,4
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	62.041.344	-24.162.030	37.879.314	61,1
UKUPNI RASHODI	160.601.264	-1.053.758	159.547.506	99,3

Ukupni rashodi u Prijedlogu izmjena i dopuna Financijskog plana za 2024. godinu iznose 159.547.506 eura te su za 1.053.758 eura, odnosno 0,7% manji u odnosu na usvojeni plan.

Planirani rashodi za zaposlene veći su za 4.657.398 eura u odnosu na usvojeni plan, odnosno za 11,4 %, na temelju povećanja cijena sata rada, koje je definirano I. dodatkom Kolektivnom ugovoru, i povećanja broja prekovremenih sati rada uzrokovanih nedostatkom izvršnog osoblja te duljih smjena rada uzrokovanih zatvorima pruga, zastojsima u prometu i uvođenjem usporenih vožnji.

Materijalni rashodi veći su za 18.415.874 eura, odnosno za 34,7 % u odnosu na usvojeni plan temeljem povećanja troškova energije i troškova tekućeg i investicijskog održavanja.

Financijski rashodi iznose 3.324.000 eura te su za 30.000 eura veći u odnosu na usvojeni plan.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine iznose 37.879.314 eura te su manji za 24.162.030 eura u odnosu na usvojeni plan ponajviše zbog promjena u dinamici nabave novih vlakova te prolongiranja ulaganja u građevinske objekte.

Prema strukturi čine ih:

- rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine u iznosu od 34.458.229 eura koji se odnose na prijevozna sredstva u iznosu od 33.413.229 eura i nematerijalnu proizvedenu imovinu, odnosno ulaganja u računalne programe u iznosu od 1.045.000 eura.
- rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini u iznosu od 3.421.085 eura, a odnose se na ulaganja u prijevozna sredstva, građevinske objekte te ostalu nefinancijsku imovinu.

UKUPNI VIŠAK/MANJAK

	Plan za 2024.	Povećanje/ Smanjenje	Novi plan za 2024.	Indeks
UKUPNI PRIHODI	159.653.837	3.290.553	162.944.390	102,1
UKUPNI RASHODI	160.601.264	-1.053.758	159.547.506	99,3
RAZLIKA - VIŠAK/MANJAK	-947.427	4.344.311	3.396.884	-358,5

Prijedlog izmjena i dopuna Financijskog plana HŽ Putničkog prijevoza za 2024. rezultira viškom prihoda u odnosu na rashode u iznosu od 3.396.884 eura.

RAČUN FINANCIRANJA

	Plan za 2024.	Povećanje/ Smanjenje	Novi plan za 2024.	Indeks
PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	8.200.000	-8.200.000	0	
IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	7.047.581	0	7.047.581	100,0
RAZLIKA PRIMITAKA I IZDATAKA	1.152.419	-8.200.000	-7.047.581	-611,5
PRIJENOS SREDSTAVA IZ PRETHODNE GODINE	8.630	3.642.067	3.650.697	42.302,4
PRIJENOS SREDSTAVA U SLJEDEĆU GODINU	-213.622	213.622	0	
NETO FINANCIRANJE	947.427	-4.344.311	-3.396.884	-358,5

Planirani primici od financijske imovine i zaduživanja za 2024. godinu manji su za 8.200.000 eura u odnosu na usvojeni plan zbog prolongiranja kreditnog zaduženja.

Planirani izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova za 2024. godinu iznose 7.047.581 euro te su nepromijenjeni u odnosu na usvojeni plan.